

Ympäristömerkit ja vastuullisuusraportointi

Finnclean 15.3.2023

Oona Saarinen

Ympäristömerkintä Suomi Oy

- Toimii ympäristöministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta
- Valtionyhtiö Motivan osinkoa jakamaton tytäryhtiö
- Vastuussa pohjoismaisesta ympäristömerkistä **Joutsenmerkistä** ja yhteiseurooppalaisesta **EU-ympäristömerkistä**
 - ISO 14024 -standardin mukaiset tyypin 1 ympäristömerkit
 - Puhdistusalaan liittyen kriteerit löytyy useille erilaisille puhdistus- ja pesuaineille, mikrokuitupohjaisille siivoustuotteille, pesuloille ja siivouspalveluille
- GENin (Global Ecolabelling Network), YK:n Global Compactin, Green Building Councilin ja yritysvastuuverkosto FIBSin jäsen

ISO 14024 -standardin mukaiset tyypin 1 ympäristömerkit

- Tiukat ympäristövaatimukset tuotteen elinkaaren kaikissa olennaisissa vaiheissa
- Monialaiset kriteerit – vaatimukset huomioivat resurssien käytön, biodiversiteetin, energian, kemikaalit sekä kiertotalouden
- Pakolliset vaatimukset kiinteillä vaatimustasoilla
- Kriteerien tarkistaminen ja tiukentaminen säännöllisesti – jatkuvan parantamisen ajatus
- Kolmannen osapuolen sertifiointi ja valvonta vaatimusten täyttymisen varmistamiseksi

www.ecolabel.eu

Vastuullisuusraportointi

- Suomessa vastuullisuusraportointi on ollut tähän mennessä lakisääteisesti pakollista vain noin 200 suurimmalle yhtiölle sekä pörssiyrityksille
- Tammikuussa 2023 voimaan tulleen EU-direktiivin 'Corporate Sustainability Reporting Directive' (CSRD) mukaan raportointivelvoitteen piiriin tulee 600-800 yritystä yhteensä
- ESG-raportointi koskee koko yrityksen toiminnan raportointia, ei yksittäisiä tuotteita tai palveluita
- Paljon käytetty raportoinnin viitekehys on GRI-standardi

- Vastuullisuusraportointia koskeva laki velvoittaa isoja yrityksiä, mutta vastuullisuuteen liittyvät vaatimukset ja odotukset kohdistuvat myös pienemmille toimijoille: konsernin vaatimukset, hankinnat, toimitusketjut, yhteistyö...
- Suuryritykset voivat pakottaa alihankintaketjunsä yritykset vastuullisuusraportointiin omien velvoitteidensa vuoksi. Tällöin raportointi kohdistuu päämiehen oman raportointitarpeen ja -mallin kannalta relevantteihin seikkoihin
- Raportointia peräänkuuluttavat yhä aktiivisemmin myös pankit ja sijoittajat – Vastuullisuus on tulevaisuudessa entistä vahvemmin yksi kriteereistä, joilla yritykset valitsevat yhteistyökumppaneitaan¹
- Myös kuluttajien valintoihin vaikuttaa yhä enemmän se, miten yritys hoitaa esimerkiksi päästöihin, energiatehokkuuteen tai ihmisoikeuksiin liittyvät asiat – ja miten avoimesti se niistä kertoo
- Raportoida voi myös omaehtoisesti – vastuullisuusraportointi on hyvä keino kertoa asiakkaille ja sidosryhmille yrityksen nykytilasta ja tulevista muutoksista

Vastuullisuusraportointi auttaa kilpailuedun luomisessa mutta vain jos raportointi on kattavaa ja luotettavaa:

Oleennaista on se, mitä yritys oikeasti tekee vastuullisuuden eteen

A landscape photograph showing a field of white flowers, likely cotton grass, in the foreground. Several pine trees are scattered throughout the field. The sky is blue with some white clouds, suggesting a clear day. The overall scene is a natural, outdoor setting.

42%

yritysten esittämistä
ympäristöväitteistä on liioiteltuja,
paikkansapitämättömiä tai
petollisia

Vastuullisuusviestintää vai viherpesua

- Ipsosin uuden Pohjoismaista Joutsenmerkkiä koskevan tutkimuksen (2022) mukaan yritysten vastuullisuusviestintä herättää laajaa skeptisyyttä, ja vain 22 prosenttia luottaa markkinointiin, joka käyttää argumentteja, kuten "ympäristöystävällinen", "vastuullinen" tai "ilmastoneutraali"²
- Riippumattoman kolmannen osapuolen sertifiointi lisää luotettavuutta – 61% kuluttajista luottaa riippumattomiin ympäristömerkkeihin, kuten Joutsenmerkkiin ja EU-ympäristömerkkiin²
- Tyypin I ympäristömerkkiä ei voi saada vain yhden hyvän ominaisuuden avulla, vaan jokaisen tuotteen on täytettävä vaatimukset useille olennaisille ympäristövaikutuksille tuotteen koko elinkaaren ajalle

Ympäristömerkit
osoituksena ympäristö-
ystävällisyydestä

Life cycle perspective

Waste & recycling

- Reuse and recycling
- Design for recycling
- Avoided waste
- Sorting of waste

Use

- Quality and function
- Product lifetime
- Climate impact
- Resource and energy efficiency
- Chemical exposure and health

Raw materials

- Recycled raw materials
- Sustainably renewable raw materials
- Biodiversity
- Climate impact and land use

Production

- Resource and energy efficiency
- Climate impact
- Renewable energy sources
- Chemicals
- Waste and emissions
- Social aspects where relevant

Kriteerien painopisteet

Ilmastonmuutos

- Energiatehokkuus, siirtymä fossiilisista kestävästi tuotettuun, uusiutuvaan energiaan – siis vähemmän kasvihuonepäästöjä
- Siirtyminen kestäviin materiaaleihin, joilla on pienempi vaikutus ilmastoon
- Tehokkaat tuotteet, pidempi elinkaari laatu- ja suunnitteluvaatimusten myötä
- Kierrätys, kierrätettävyys ja jätteiden minimointi

Kiertotalous

- Uusiutuvia, kierrätettyjä ja kestäviä raaka-aineita koskevat vaatimukset
- Tiukat kemikaalivaatimukset
- Resurssi- ja energiategokas käyttö
- Laatuvaatimukset ja käyttöikä
- Tuotteen suunnittelua, purkamista ja korjattavuutta koskevat vaatimukset
- Jättemääriä, lajittelua, kierrätystä ja uudelleenkäyttöä koskevat vaatimukset

Kemikaalit

- Haitallisten kemiallisten aineiden korvaaminen haitattomilla vaihtoehdoilla
- Kieltoja ja rajoituksia ympäristölle ja terveydelle haitalliseksi luokitelluille aineille kaikissa tuoteryhmissä (varovaisuusperiaate)
- Tiukat rajoitukset CRM-aineille ja hormonitoimintaa häiritseville yhdisteille
- Mikromuovikielto esim. kosmetiikassa, mikromuovin päästöille vaatimuksia esim. tekstiileissä

Biodiversiteetti

- Puuperäisten ja muiden uusiutuvien raaka-aineiden sertifiointivaatimukset
- Luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta haitalliset raaka-aineet kielletty tai käyttöä rajoitettu (esim. palmuöljy, trooppiset puut)
- Luomulle ja uhanalaisille kalalajeille vaatimukset ravintolakriteereissä
- Ekologinen selvitys (Joutsenmerkin uusissa talokriteereissä)

Esimerkkejä GRI- raportoinnin aihe-alueista

- GRI 301: Materials
- GRI 302: Energy
- GRI 303: Water and Effluents
- GRI 304: Biodiversity
- GRI 305: Emissions
- GRI 306: Waste
- GRI 416: Customer Health and Safety
- GRI 417: Marketing and Labeling

Muista: vastuullisuusraportointi koskee koko yrityksen toiminnan raportointia, ei yksittäisiä tuotteita tai palveluita

Joutsenmerkin ympäristönäkökohtia puhdistusaineille

- **Materiaalit** - Kestävät ja uusiutuvat raaka-aineet
- **Kemikaalit** - tiukat vaatimukset, mm. ainesosien myrkyttömyys vesieliöille, biohajoavuus
- **Terveys ja turvallisuus** – terveydelle haitallisten aineiden kieltö
- **Biodiversiteetti** - Palmuöljyä tai palmuöljyjohdannaisia sisältävien raaka-aineiden tulee olla RSPO-sertifioituja
- **Laatu** – tehokkuustestaus
- **Materiaalit** – Pakkauksille vaatimuksia esim. kierrätettävyys, monomateriaalivaatimus (pussipakkauksissa), pakkauksen täyttösuhde

Joutsenmerkin ympäristönäkökohdat siivouspalveluille

- **Kemikaalit** – ympäristöystävällisten kemikaalien käyttö ja kemikaalien käytön vähentäminen
- **Päästöt** – polttoaineen kulutuksen vähentäminen
- **Jätteet** – jättepussien käytön vähentäminen
- **Hankinnat** – ympäristömerkittyjen tuotteiden ja palvelujen suosiminen
- **Laatu ja terveys** – laadunvarmistuksen seuranta, työntekijöiden kouluttaminen, työohjeet ja annostelu
- **Eettiset vaatimukset**

Ympäristömerkit
vastuullisuusraporteissa

Ympäristömerkit painotalo Granon vastuullisuusviestinnässä

Joutsenmerkki

Joutsenmerkki eli pohjoismainen ympäristömerkki kertoo puolueettomasti tuotteen ja palvelun pienemmästä ympäristökuormituksesta. Joutsenmerkki on Suomen tunnetuin ympäristömerkki. Sen jatkuvasti tiukentuvat ympäristökriteerit takaavat tuotteiden ja palvelun ympäristöystävällisyyden sekä laadun.

Painotuotteiden ja painotalon näkökulmasta Joutsenmerkki keskittyy ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämiseen sekä hyvän työympäristön edistämiseen. Muun muassa painomateriaaleille, kemikaaleille ja energiankulutukselle on tiukat vaatimukset. Vaatimuksilla edistetään kiertotaloutta ja varmistetaan painotuotteiden soveltuvuus kierrätykseen sekä vähennetään raaka-aineiden kulutusta ja jättemääriä.

Vain Joutsenmerkityt painot voivat valmistaa Joutsenmerkittyjä painotuotteita. Joutsenmerkki kertoo tuotteen olevan ympäristön kannalta parhaiden joukossa.

Tavoite: Ympäristövaikutuksia huomioiva toimitusketju

Suosimme kaikissa hankinnoissamme ympäristötietoisia toimittajia ja arvioimme toimittajiemme suorituskykyä. Edellytämme toimittajiltamme toimenpiteitä ympäristövaikutuksien vähentämiseksi sekä lakien ja sopimusten noudattamista. Merkittävien toimittajien tulee olla ISO 14001 sertifioitu. **Suosimme kotimaisia ja ympäristömerkittyjä tuotteita.** Noudatamme vastuullisuusperiaatteita kaikessa toiminnassamme ja odotamme myös toimittajiemme noudattavan eettisiä periaatteitamme.

Ympäristömerkit Tikkurilan vastuullisuusraportissa

”Tuotteiden ympäristötehokkuutta kehittäessämme faktapohjainen ja tieteellinen tieto on tärkeää, jotta organisaatiossa voidaan tehdä perusteltuja päätöksiä. Yhtenä työkaluna käytämme kolmansien osapuolten varmistamia merkintäjärjestelmiä, kuten Pohjoismaista Joutsenmerkkiä ja EU Ecolabel –ympäristömerkkiä.”

”Ympäristömerkit määrittävät osaltaan sitä, miten tuotteita suunnitellaan. Ne luovat raamit tuotekehitysprosessille: minkälaisia raaka-aineita maali saa sisältää, millaisiin pakkauksiin ne pakataan ja millaisia ohjeita kuluttajille pitää antaa.”

”Ympäristömerkit helpottavat tuotteiden vastuullisessa valinnassa.”

YMPÄRISTÖMERKITYT TUOTTEET

Tuotteidemme ympäristötehokkuutta kehittäessämme faktapohjainen ja tieteellinen tieto on tärkeää, jotta organisaatiossa voidaan tehdä perusteltuja päätöksiä. Yhtenä työkaluna käytämme kolmansien osapuolten varmistamia merkintäjärjestelmiä, kuten Pohjoismaista Joutsenmerkkiä ja EU Ecolabel -ympäristömerkkiä.

Ympäristömerkit määrittävät osaltaan sitä, miten tuotteita suunnitellaan. Ne luovat raamit tuotekehitysprosessille: minkälaisia raaka-aineita maali saa sisältää, millaisiin pakkauksiin ne pakataan ja millaisia ohjeita kuluttajille pitää antaa.

Ympäristömerkit helpottavat tuotteiden vastuullisessa valinnassa. Tikkurilalla on yli 350 ekomerkittyä tuotetta, joille on myönnetty joko kansainvälinen tai kansallinen ympäristömerkki, allergiatunus tai M1-luokitus.

Tikkurilalla on yli 350 ekomerkittyä tuotetta.

Kiitos!

oonna.saarinen@ecolabel.fi

Joutsenmerkki.fi